

BUDGETFORSLAG 2026

Aarhus som UNESCO Litteraturby – City of Living Literature

Forslagsstillerne ønsker, at Aarhus erhverver titlen om UNESCO Litteraturby 2026.

Forslaget retter sig mod Magistraten for Børn og Unge og Magistraten for Kultur og Borgerservice, men det skal ses som i samarbejde med ALLE magistratsafdelinger.

BAGGRUND

UNESCO tog initiativ til netværket Creative Cities i 2004 for at fremme samarbejdet med og blandt byer, der bruger kultur som strategisk løftestang for bæredygtig byudvikling. Bliver Aarhus udnævnt som UNESCO City of Literature, bliver det den første danske by med titlen.

Med titlen kan Aarhus blive bannerfører for, at børn og unge etablerer et nært forhold til litteraturen gennem hele deres opvækst. Det kan skabe et fundament for læseglæde og for at tage del i den demokratiske proces i voksenlivet.

Litteraturen har værdi i sig selv og ved erhvervelsen af titlen kan litteraturen også bruges som et redskab til at nå byens vision om at gøre Aarhus til en god by for alle. Litteraturen giver plads til alle, da den udfordrer vores forståelse af os selv og den verden, vi lever i, og giver desuden rum til at skabe fællesskaber.

Vi ønsker samtidig at sætte Aarhus på verdenskortet og styrke byens internationale position i forlængelse af *Aarhus som kulturby 2017*. Titlen vil være en værdifuld branding af byen, og der er stort potentiale for udvikling indenfor bl.a. turisme, erhvervs- og kulturliv.

Vi ønsker, at Aarhus skal være en lærende, kreativ og demokratisk by. Litteraturen skal derfor være mere tilgængelig for børn såvel som voksne, så alle aarhusianere får gavn af litteraturen. Litteratur er meget mere end læsestof. Litteraturen kan skabe sunde fællesskaber og udvide vores horisont.

I en tid hvor store kriser rykker stadig tættere på byen, er det nødvendigt at udvikle og styrke et menneskeligt beredskab i form af fællesskab og sammenhold på tværs af generationer, social baggrund og livssituation mv. Litteraturen og dens fællesskaber har et kæmpe potentiale som samlingskraft for byens borgere - og som katalysator for at øge forståelsen af og udtænke nye perspektiver på de vilde problemer.

Indenfor rammen af UNESCO City of Literature vil man kunne arbejde for at bringe litteraturen ind at virke indenfor sundhed, læring og trivsel med et særligt fokus på børn & unge. Børn og unge har i en urolig tid i højhastighedssamfund særligt brug for at blive mødt af nærværende voksne, bøger og litteratur, der kan styrke deres evner inden for forestilling, forståelse og fordybelse samt styrke demokratisk dannelse og trivsel.

UNESCO City of Literature er skrevet ind i kulturpolitikken for perioden 2021-2024 og den tilhørende nyreviderede Handleplan for 2021-2028. Der er fra Magistraten fra Kultur og Borgerservice marts 2023 bevilget 200.000 dkk for perioden 2023-2024 mhp. at styrke ansøgningen der afsendes 2025.

Formalia for ansøgningen er at den afsendes fra borgmesterens kontor på vegne af kommunen, og at der afsættes 650.000 årligt på det kommunale budget, hvorigennem det godtgøres overfor UNESCO – Creative City konsortiet, at byen har tilstrækkelige økonomiske og organisatoriske ressourcer og ikke mindst velvilje fra byen, litteraturmiljøerne og -institutionerne til at varetage hvervet.

Titlen vil skabe et stærkt fundament til at genere flere statslige og private midler til at understøtte arbejdet med læseglæde, fællesskab, trivsel og demokratisk dannelse.

I forberedelsesperioden har projektets initiativtagere Jette Sunesen, *Aarhus Litteraturcenter* og Mette Steenberg, *Læseforeningen* etableret en lang række partnerskaber, hvoraf Aarhus kommunes biblioteker er en helt central samarbejdspartner, og gennemført en række prøvehandlinger som Tilst Læser, Det Poetiske Kvarter omkring Godsbanen og Skrivefestivalen for at vise, hvordan man arbejder for at gøre Aarhus til en Levende litteraturby.

Den samlede vision bag samtlige initiativer er at skabe en *Levende Litteraturby*, der giver flere adgang til litteraturen med fokus på mangfoldighed og fællesskab. I litteraturen er der plads til alle og dette understøtter Aarhusmålet: *Aarhus er en god by for alle*.

Forslagsstillerne vil gerne bakke op om at styrke og udvikle samarbejdet mellem kommune og civilsamfund. Samarbejdet mellem Litteraturcentret og Læseforeningen tilbyder en stærk samarbejdsmodel på tværs af kommunal velfærd og civilsamfund, som man kan bruge aktivt ind i fortællingen om *Aarhus som UNESCO Litteraturby*. Samarbejdet bygger på kommunens visioner om Aarhus som en god by for alle og civilsamfundets stærke forankring i forenings Danmark samt Grundtvigs ideer om læring for livet.

FINANSERING

Via økonomisk råderum

Budgettet tænkes fordelt mellem initiativtagere for projektet, Aarhus Litteraturcenter og Læseforeningen, der vil arbejde med ansøgningen op til erhvervelsen af titlen.

Forslaget er stillet af

Purnima Erichsen (KF), Mahad Yusuf (RV), Thure Hastrup (Å) og Polly Dutschke (M)